

Ledare

Rätten till föräldraskapet

Den flitiga STILETTEN-läsaren kan inte ha undgått att ett antal STIL-medlemmar har kommit i det livsskede då man skaffar sig barn. I tidigare nummer av tidskriften fanns det artiklar om praktiska ting i samband med att ta hand om småbarn som förälder med funktionshinder. Att flera av oss börjat skaffa sig barn bör ses som en utveckling som i högsta grad har varit beroende av tillkomsten av STIL och personlig assistans. Utan personlig assistans är vi en belastning för våra anhöriga. I ett sådant läge vill man inte öka belastningen ännu mer.

BRISTER I RÄTTSSÄKERHET

Den 28 och 29 augusti ordnade Handikappombudsmannen tillsammans med STIL en konferens om våra mänskliga rättigheter på ett av de viktigaste områden som finns för en människa – rätten att vara förälder. Syftet med konferensen var att påpeka de svårigheter som vi möter i Sverige i form av brister i rättssäkerhet och brister i utformningen av samhällets tjänster. I det här numret återger vi några av konferensens anförande.

Idén till den här konferensen växte fram under den tid när min fru Doro och jag stötte på stort motstånd från kommunen när vi sökte tillstånd att adoptera barn. Under de år som striden pågick ringde ett antal personer oss och berättade om lik-

nande erfarenheter. Det gällde inte enbart problem med medgivande till adoption. I ett fall handlade det också om ett biologiskt barn till ett par med funktionshinder, där kommunen ifrågasatt deras förmåga att ta hand om barnet.

INTE LÄTT ATT VÅGA STÅ EMOT

Dessa fall måste ses som spetsen på isberget. De flesta som har råkat ut för den typen av behandling håller förmodligen tyst. En del skäms, många försöker aldrig igen. I ett land där myndigheterna åtnjuter så stort förtroende som i Sverige är det inte lätt att som enskild individ opponera sig mot de organ som har fått samhällets förtroende och att våga stå emot de tjänstemän och politiker som anses som experter på området.

Vårt samhälle betraktar ett funktionshinder som ett slags sjukdom och man har mycket låga förväntningar på oss. Vår omgivning tycker att vi inte klarar av så mycket, att vi inte kan tala i egen sak, att vi bör beskyddas. Dessa egenskaper står i rak motsats till till det man förväntar sig av föräldrar. Har man vuxit upp med dessa negativa attityder, kan det lätt hända att man själv tror att man inte duger. De flesta av oss med mera omfattande funktionshinder vågar nog inte ens tänka på att skaffa barn.

SAMHÄLLET SER OSS INTE SOM FÖRÄLDRAR

I officiella sammanhang tycks man inte heller se oss som föräldrar. Jag hade svårt att hitta statistik eller överhuvudtaget något om familjebildning i Handikapputredningen och andra officiella dokument. Samhällets utformning tar inte hänsyn till människor med omfattande funktionshinder som har barn. De speciella bostäder som byggdes för personer med funktionshinder var för små för familjer. Boendeservicen är en mardröm för småbarnsfamiljer. Det finns för få hjälpmedel för funktionshindrade föräldrar och för de som finns är det är svårt att få bidrag beviljat. Färdtjänsten tillåter inte att jag åker med min familj och min assistent samtidigt.

Till konferensen inbjöds vänner från kalifornien, där föräldrar med funktionshinder har bildat en självhjälpsgrupp för att stödja varandra, påverka myndigheter och allmänheten och bygga upp juridisk expertis för att bekämpa fördomar mot föräldrar med funktionshinder. Mötet kommer förhoppningsvis bli början till ett nätverk för att förbättra situationen för föräldrar med funktionshinder i Sverige.

ADOLF RATZKA

UPPROP

Vem får bli mamma eller pappa?

Få av oss med omfattande funktionshinder har barn.

En av anledningarna är att vi under hela vårt liv fått höra att vi inte duger. Det finns också belägg för uttalad diskriminering från myndigheternas sida mot personer som vill bli förälder eller nyss har blivit det. Dessutom är samhällets tjänster som hemtjänst och färdtjänst anpassade till att man ska ha barn. Det finns till och med skrivningar i förarbetena till personlig assistans som kan leda till begränsningar i möjligheten att fungera som förälder med funktionshinder.

Den 28 – 29 augusti ordnades en konferens om vår rätt till föräldraskap. Där föreslogs att vi ska göra ett försök att starta

en grupp, ett nätverk, för ömsesidigt stöd och information som rör möjligheter och hinder att vara föräldrar. Vi hoppas att gruppen så småningom samlar på sig erfarenheter såväl praktiska som juridiska, så att föräldrar med funktionshinder och de som vill bli det, ska ha det lättare.

Om du är intresserad av de här frågorna hör av dig till någon av:

Adolf Ratzka
Wenche Willumsen
Roland Ewers

tel
tel
tel

